

maart 2021 - Mededelingenblad 02 - jaargang 48
heemkundige kring 'De Oude Vrijheid' 🍁 Sint-Oedenrode

Dhr. Ad van der Meijden zond ons het navolgende artikel

Hierbij enige gegevens, behorende bij het klompenmakers-gereedschap, dat aan Janus van der Meijden toebehoorde.

De foto is de enige bestaande van het gezin van Adrianus (Janus) van der Meijden en Elisabeth (Beth) van Aarle, die uit Schijndel afkomstig was.

De foto is genomen ter ere van de 25-jarige bruiloft, in 1928. Er waren 6 kinderen: van links naar rechts: Jan, Jans, Dina, Jaan, Piet en Cor. Allen zijn overleden. Piet was de oudste, geboren in 1914, en ik ben daar weer de oudste zoon van, uiteraard genoemd naar mijn opa, zoals het hoort.

Het gezin woonde uitsluitend in Olland, Stok 12. Janus had 3 koeien, soms 4, enkele varkens, een werkpaard en kippen. Hiermee kon het hele gezin worden gevoed.

Zij kenden nauwelijks tegenslag met uitzondering van WO II. Tijdens operatie Market Garden moesten zij evenals alle burens hun huis verlaten, omdat ze in de vuurlinie lagen tussen de Duitsers in Olland en de Amerikanen, die vanaf de Veghelse weg (Koeivering) terugschoten. Diverse boerderijen werden geraakt en in brand geschoten.

Toen ze terugkwamen was het vee gestolen, in de kookpotten van de Duitsers verdwenen of losgelaten, ze hadden niets meer, zelfs geen goed dak boven het hoofd. Slachtofferhulp bestond niet, ze gingen aan de slag.

Vóór de tweede wereldoorlog was Janus behalve keuterboer ook klompenmaker, net als zijn broer Thies, die ook in Olland woonde, Nieuwstraat 30. Ook reden ze de 'romkaar' waarbij de melkbussen bij de boeren werden opgehaald, vervoerd naar de melkfabriek in Rooi en weer teruggebracht.

In de winter werd het paard 'op scherp' gezet (schroeven onder de hoefijzers om uitglijden te voorkomen).

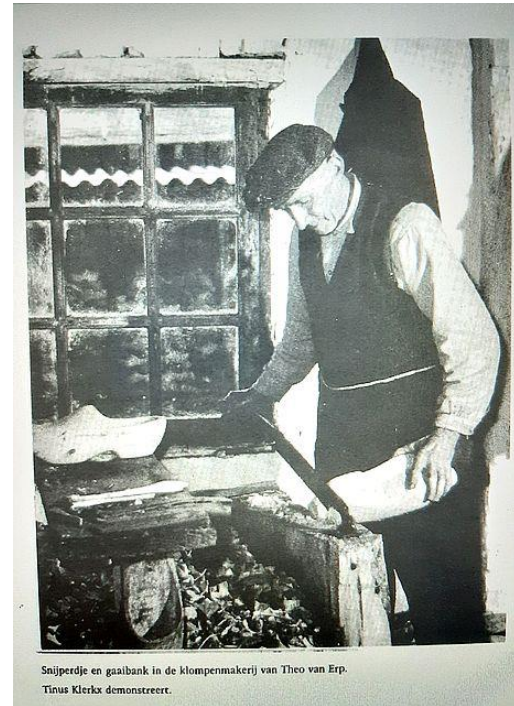
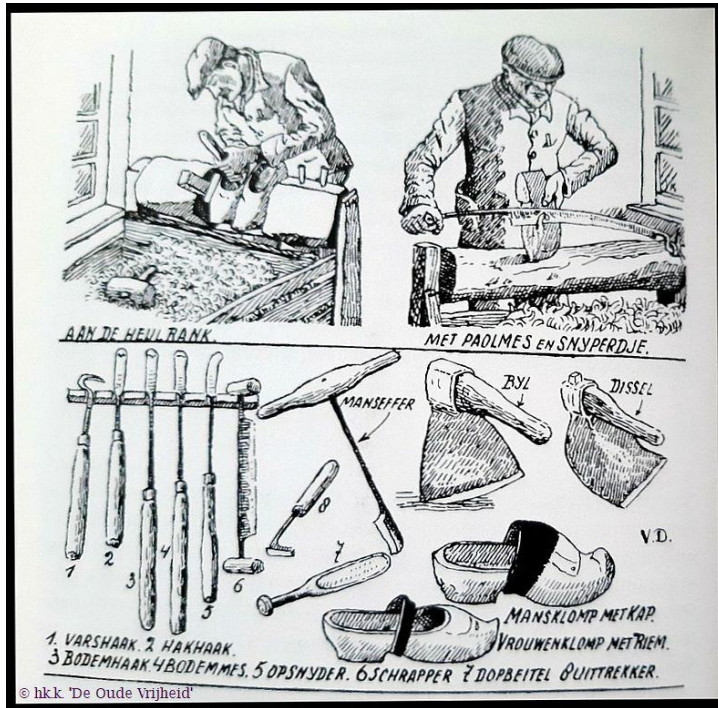

foto rechts: snijperdje en gaalbank in de klompenmakerij van Theo van Erp - Tinus Klerkx demonstreert (red.).

De klompenmakerij was vooral een thuisindustrie. Janus moest met de hand 100 paar klompen per week uitboren (heulen) met de effer. Hij verdiende daar 7 gulden mee. De werktuigen werden gemaakt door smid Van Thiel uit Schijndel, die om zijn kwaliteitsgereedschap bekend stond.

Voor de 6 kinderen waren maar twee mogelijkheden. De durskes gingen dienen (in de huishouding) en de jongens naar Kamp Oda of naar Philips in Eindhoven. Ze gaven hun loon af, kregen traktement (zakgeld) en een som(metje) geld als ze trouwden. In de klompen en op de boerderij was geen toekomst.

In heel Olland was er maar één persoon die gestudeerd had: *de pastoor*.

Behalve de dorpsstraat was er in Olland geen enkele weg verhard. De zandwegen werden in de winter door paard en kar volkomen kapotgereden. De dokter (Alkemade sr.) kon bij de boeren dan alleen komen per motorfiets (Norton) en laarzen.

Janus stierf in de herfst van 1953, ik was toen 7 jaar. De kist ging door de voordeur naar buiten, terwijl er aan de zandweg een 'strooike' lag (een bedje van stro met daarop enkele stenen). Dit om passanten te laten weten: hier is een dode in huis. In een mensenleven ging de voordeur maar één keer open: als je uit je huis werd gedragen. Bij uitzondering ook als er een dochter trouwde. Vervolgens werd de kist op de platte wagen gelegd en met het paard ervoor tot 150 meter van de dorpskerk gereden, het laatste stuk werd de kist gedragen. Veel van wat hierboven staat, heb ik bewust meegemaakt omdat ik tot mijn 12de jaar veel tijd doorbracht bij mijn oma, die bang was om 's nachts alleen te zijn.

Olifantenpaadjes in Meierijstad

Olifantenpaadjes!, iedereen kent ze. Ze zijn immers van alle tijden.

Smalle paadjes die in speelse, vloeiende lijnen dwars over grasvelden, door parken en zelfs door heggen en struiken lopen. Vaak zijn ze korter en meestal ook veiliger dan de officiële routes. Wandelaars en fietsers maken er daarom maar wat graag gebruik van. Heemlid Jan Verhagen werd erdoor geboeid en maakte samen met zijn goede kennis Frans Mabesoone, een fotoboek van deze, door weggebruikers gemaakte afsnijdpaadjes in Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel.

Met een meetwiel werden van elk paadje de lengte, de officiële route en ook de 'gewonnen' afstand vastgelegd.

Het boek 'Olifantenpaadjes in Meierijstad' met als ondertitel 'Een weg door de wandel geschapen', bevat 170 foto's. In het boek staat ook een aantal toepasselijke verhaaltjes en anekdotes.

De prijs van het boek (108 pagina's, harde kaft) bedraagt € 21,95.

Het boek is te bestellen via de website www.mooiomtezien.nl of telefonisch via nr. 06 200 695 86.

Jan Verhagen: "Wat mij betreft voegen de door de mensen gemaakte *olifantenpaadjes* zeker iets toe. Al was het maar een glimlach! Ik heb zo'n vermoeden dat stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten dit diep in hun hart ook wel erkennen."

Mededeling van het bestuur

In de nieuwsbrief van Erfgoed Brabant februari 2021 <https://www.erfgoedbrabant.nl/> krijgt onze kring applaus voor de manier waarop zowel de collectie gedachtenisprentjes (dit geldt ook voor de fotocollectie) als de agenda, is geïntegreerd in de website. Deze pluim komt geheel toe aan onze webmasters Annette en Hans.

Note van de redactie

Wanneer het eerstvolgende mededelingenblad zal worden gepubliceerd staat nog niet vast. Als er een datum bekend is waarop de activiteiten van heem en heem-natuurgroep kunnen/mogen worden hervat, zult u tijdig hiervan op de hoogte worden gebracht. Voor meer informatie, zie ook onze website www.oudevrijheid.nl

Penningmeester: dhr. Johan van Bakel, t: 0413 - 475 288

e: j.bakel11@upcmail.nl

Rabobank Hart van De Meerij: rek.no. IBAN: NL07 RABO 0138 2887 55

t.n.v. penningmeester hk.k. De Oude Vrijheid

ISSN: 1384-8801 - Inschrijving K.v.K. 's-Hertogenbosch onder nummer 40215667

Een boerderijtje op de rand van de vroegere Vresselse heide, rond 1910.

© hkk 'De Oude Vrijheid'